

Nýggjar samráðing- ar og trojanskir hestar

Oddagrein

I heyst verða aftur samráðingar millum landsstýrið og donsku stjórnina. Hetta er liður í teimum avtalum, sum eru gjørdar seinastu árin. Hóast undanfarnu samráðingar hava verið av stórum týdningi fyri Føroyar, so eru hesar tað ikki minni. Vit eru nevnliga komin hartil at skula evaluera tvs. eftirkanna, hvussu tær gjørdur avtalurnar hava virkað.

UM hetta eru tað helst fleiri meiningar. Ein meiriluti av føroyingum heldur, at danir hava sett okkum alt ov strong krøv í hesum avtalum. Aðrir føroyingar siga, at tá vit ikki sjálvi megna at fremja nakran politikk, so mugu danir gera tað fyri okkum.

EINS og í øðrum spurningum, sum hava verið viðgjørdir í hesum teigi seinastu tíðina, so er verðin ikki antin svørt ella hvítt, alt er ikki bara antin ella. Men bæði og. Hóast vit kenna okkum svikin og illa viðfarin av dønnum í bankamálinum, so er tað ósakligt og illa umhugsað at geva dønnum skyldina fyri eitt og alt. Hinvegin kunnu danir heldur ikki lena seg aftur á og bara geva okkum skyldina fyri eitt og alt. Sum partar av einum ríkisfelagsskapi við meira ella minni sjálfstýri til teir ymsu partar, hava bæði føroyingar og eisini danir ábyrgd av stöðuni. Undir øllum umstøðum hevur høvudsandið í hesum felagsskapi eina stóra ábyrgd mótevgis hinum pørtunum, tá okkurt gongur heilt galið. Annars var jú eingin meining við einum felagsskapi. Hetta hava danir sannað í ávisan mun, men ikki nokk, og hetta hevur nú eisini teirra fremsti búskaparligi talsmaður viðvíkjandi Føroyum, Richard Mikkelsen, sannað. Herfyri heitti hann í bløðunum á donsku stjórnina um at hjálpa Føroyum so ella so, tí verandi tiltøk og avtalur eru ikki nokk til at fáa landið aftur á fótur.

DANSKI búskaparmálaráðharrin, sum vitjar í Føroyum, sigur í samrøðu við Sosialin í dag, at tað er ógvuliga umráðandi, at føroyingar sjálvir gera vart við serligu viðurskiftini her, tá teir vilja hava danir at lurta og skilja stöðuna. Nú hava vit so fingið ein professionellen og royndan danska embætismann til forstjóra í Tinganesi. Spurningurin er so, um hann - ikki minst við sínum innliti í donsk viðurskipti - verður betri førur fyri at briefa og kunna okkara landsstýrisfólk um, hvussu tey eiga at tackla komandi samráðingar, enn verandi embætisfólk. Onkur vil siga, at føroyingar hava latið seg lumpað av dønnum enn einaferð, nú ein danskur embætismaður skal sita føroyskumegin samráðingarborðið eisini. Vit bjóða forstjóranum vælkoman og vóna, at hann við sínum kunneika til donsk viðurskipti, tvørturímóti verður ein stuðul hjá okkara samráðingarfólkum mótevgis dønnum. At hann verður okkara trojanski hestur heldur enn tann hjá dønnum. Latið gamalt vinarlag og sunt skil sigra.

Sosialurin

Viðmerking

Kanningarlogikkur

Eg eri ein av teimum, ið atkvøddi fyri serfrøðingakanningini av bankabjargingunum. Men eg standi spyrjandi og undrist á, at lítið verður gjørt burtur úr avgerðini á Føroya Løgtingi um at kanna ávís umsitingarlig og politisk viðurskipti í Føroyum í áttátíðrum.

Hóast ávísir politikarar og onnur á demagogiskan og fasisistiskn hátt royna at billa fólk inn, at danir hava alla ábyrgdina av stöðuni í landinum, so eiga vit at minnast, at tað eru føroyskir vinnulivsmenn og spekulantar, ílatir sum politikarar, saman við øðrum politikarum, ið hava meginpartin av ábyrgdini, at lívið hjá nógvum føroyingum er vorðið ein marra. Uttan fyrilit drenaðu teir virðini úr samfelagnum til sín sjálvs og síni og lótu fólkid standa eftir á berum við rokningini fyri gildið, ið tey ikki vóru bødni við í.

Flestu føroyingar halda at tað er bæði rætt og rimiligt, at vit yvirtaka umstingina av samfelagnum í størri og størri mun, og er hetta eisini sjálvsagt. Men vit gera sera lítið fyri, at umstingin virkar, soleiðis at føroyingar fela, at teirra viðurskipti eru í professionellum hondum, og at rættartryggin er í lagi. Fyri tíð síðan havi eg sjálvur skýrt ein almennan stovn fyri at vera partapolitiskt amboð hjá ávísam flokki. Hevði hesin stovnur havt virðing fyri sínum egna ar-

beiði, so var eg longu stendur fyri ærumeiðing, men har er kvirt sum í grøvini. Tann mest neyðuga rannsakarin í Føroyum, um okkara landi skal verða liv lagað, er sjálvrannsakarin.

Tá vit dumpaðu í heima-stýri og opinbáraðu, at vit ikki høvdu/hava politiskt og umsitingarligt skil í Føroyum, so fekk tað m.a. tær fylgjur, at danir fingi so vorðið misálit á føroyskum politikarum, at teir valdu at seta okkum undir umsiting. Ein uppalingarmeginregla er, at tað er neyðugt, at settar verða avmarkingar, um fólk skulu vita, hvat ið er rætt, og hvat ið er skeivt. Er tað veruliga so, at fólk í Føroyum ímynda sær, at ávísir føroyingar kunnu týggja sær sum teimum lystir fyri læntar pengar, uttan at onkur fyrr ella seinni setir teimum stólin fyri hurðina. Um tað er danska stjórnin, IMF ella annar kreditorur, ið setur okkum avmaringar, so mugu vit ikki gloyma, at tað eru okkara egnu politikarar, ið hava stýrt so ábyrgdarleyst, at aðrir kunnu fara við okkum sum teimum lystir. Høvdu vit havt umstíð við skili, so høvdu aðrir ikki møguleikan at eyðmýkja okkum á sama hátt.

Avtalurnar, ið føroyskir politikarar hava undirskrivað í DK, eru endaðar sum ein revsing av føroyska fólkunum, og hava danir her vist somu kynismu sum aðrir vanligir kolonialistar.

Tey, ið hava ábyrgdina av umsitingarligum og politiskum viðurskiptum í áttátíðrum, ganga fri.

Sum ein av upprunaligu uppskotsstíllarunum at kanna ávís umsitingarlig og politisk viðurskipti í áttátíðrum, skal eg gera vart við, at eg ikki atkvøddi fyri uppskotinum, tá tað á hokjum kom aftur úr rættarnevndini, og eg gjørdi átingsins røðarapalli stöðu mína greiða.

Eg eri harmur um at rættarnevndarformaðurin let ávisar lögtingslimir sabotera uppskotið, og at hann hóast hetta legði tað fram. Rættarnevndarformaðurin hevði staðið nógv sterkari, um hann alment boðaði frá, at hann vegna ágang og undirgraving av uppskotinum ikki legði tað fram, men biðaði til næstu tingsetu, har hann hevði møguleika at broyta uppskotið soleiðis, at kanningin kundi verið gjørd av óheftum skikkaðum fólkum.

Øll, ið hava verið nær lögtinginum og landsstýrinum, vita, at tað ikki er so vatn-tætt millum löggevandi- og umsitingarlaga valdið sum summi lást. Lögtingslimir hava sanniliga runnið úti í Tinganes nátt og dag og trýst og hótt høgan og lágan fyri at røkja sit eina heima-beiti, uttan at kenna sær hógv ella fyrilit um fylgjurnar fyri samfelagið. Vanta tit, ið atkvøddu fyri uppskotinum, at føroyingar

hava álit á, at inhabilir lögtingslimir skulu kanna síni egnu avrik frá áttátíðrum?

Eitt er at teir lögtingslimir, ið hava sitið í Tinganesi í áttátíðrum, noyðast at atkvøða fyri uppskotinum fyri ikki at verða lagdir undir at vilja dylja nakað. Óivað eru teir eisini væl nøgdur við hesa kanning, tí teir eru 100% visir í at kanningin onki er verd. Men at nýggir lögtingslimir, sum hentir byttlingar, atkvøddu fyri hesum svansinum, tá teir annars ikki eru bangnir fyri at tveita samfelagið út í to-talan ruðuleika, tí teir ikki fáa eina dómarakanning, tað átti at fingið fólk at ivast í trúvirðinum hjá hesum.

Eg vil at enda heita á tey 5, ið hava tann ivasama heiður at vera vald at standa fyri kanningini, um at taka seg úr hesum, meðan tíð er. Flestu tykkara eiga ikki at vera so ósmæðin, at tit nýta eina hálva milliún, ið er avsett til kanningina í ár, og á tann hátt einaferð enn tjena upp á áttátíðrin.

Uppskot um eina kanning av ávísam umsitingarligum og politiskum viðurskiptum í áttátíðrum eigur heldur at verða lagt fram av nýggjum, men við tí neyðugu broyting, at kanningin skal gerast av politiskt óheftum skikkaðum fólkum.

Kristian Magnussen,
løgtingsmaður

Føroyakvøldini í Norðurlandahúsinum

Týskvøldið 13. juni verður næsta Føroyakvøldið í 1995.

Hetta er fimta árið á rað, at Norðurlandahúsið skipar fyri vælumtóktu »mat- og mentanarkvøldunum« fyri útlendsku summargestum okkara.

Føroyakvøldini í Norðurlandahúsinum verða gjørd í samstarv við Føroya Fiskasølu, Føroya Heimavirkisfelag og ferðavinnuna í Føroyum, og eru allir partar fegnir um hetta afturvendandi tiltak, sum tykist at fáa størri undirtøku ár um ár.

Í ár verða í alt 12 Føroyakvøld: 6. juni, 13. juni, 20. juni, 27. juni, 4. juli, 11. juli, 18. juli, 25. juli, 1. august, 15. august, 22. august og

Framhald á síðu 23

JA!

Eg gerist haldari av Tíðindablaðnum Sosialinum og fáði blaðið 5 ferðir um vikuna.

225 kr./ársfj. (haldarar í Føroyum) ☐

425 kr./ársfj. (haldarar í Danmark) ☐

340 kr./ársfj. (haldarar í Danmark, 5 bl. í senn) ☐

Onnur lond/Ymiskir prísir

Til ber **altíð** at gerast haldari og góldið verður bert firið bløðini, ið eftir eru av ársfjórðinginum.

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

Kannað postverkinum

Ókeypis
Sosialurin
rindar
postgjaldið

64

**Tíðindablaðið
SOSIALURIN**
Postboks 76,
FR-110 Tórshavn